

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

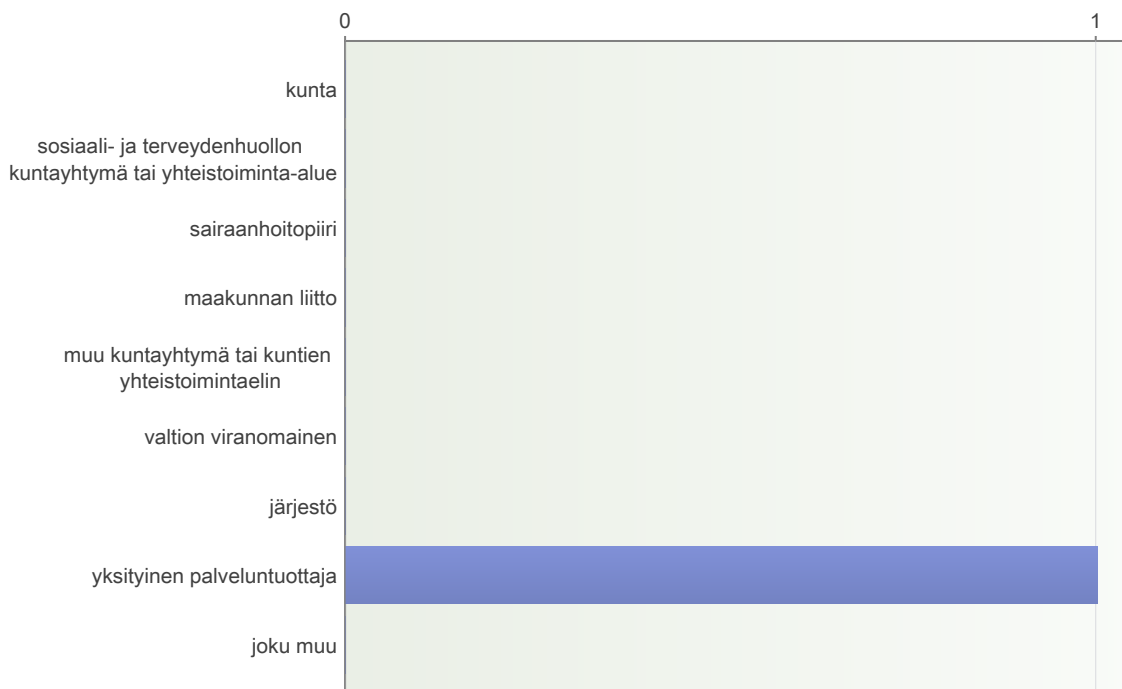
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Helsingin Diakonissalaitos	Mitti Storckovius	Mitti.storckovius@hdl.fi, 040-7466723		

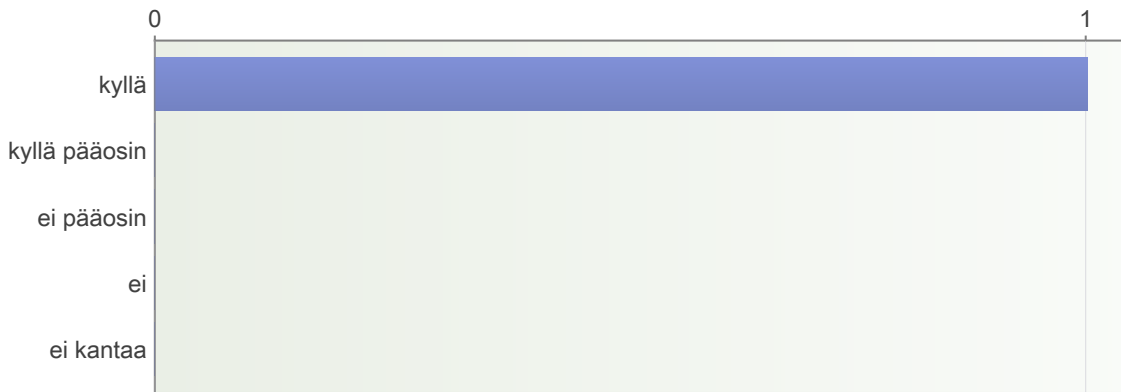
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

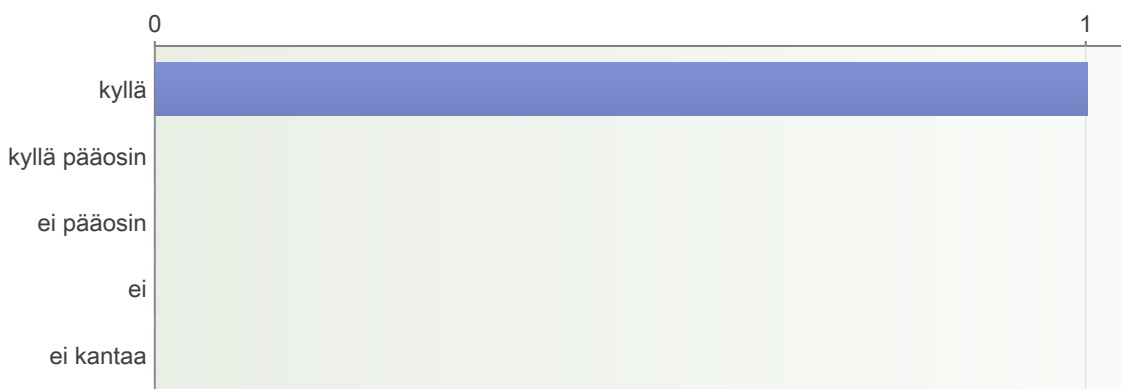
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kaikki, myös heikoimmassa asemassa olevat kuten vanhukset ja vammaiset, voivat ja usein haluavat valita oman palvelunsa ja myös ne (tutut) ihmiset, joiden kanssa haluavat asioida. Valinnanvapaus lisää elämän hallinnan tunnetta ja voi parantaa palveluintegraatiota ja palveluiden jatkuvuutta. Valinnanvapauden toimiessa saatavuus on vähemmän kiinni asiakkaan omasta varallisuudesta kuin nyt - myös heikoimmat saavat valita. Hyvä saatavuus luo mahdollisuuden myös palvelutarpeiden varhaiselle toteamiselle ja laatukilpailulle. Asiakassuunnitelmat toimiessaan parantavat haavoittuvimpien, eli paljon palveluita käyttävien, palveluiden koordinaatiota ja integraatiota.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

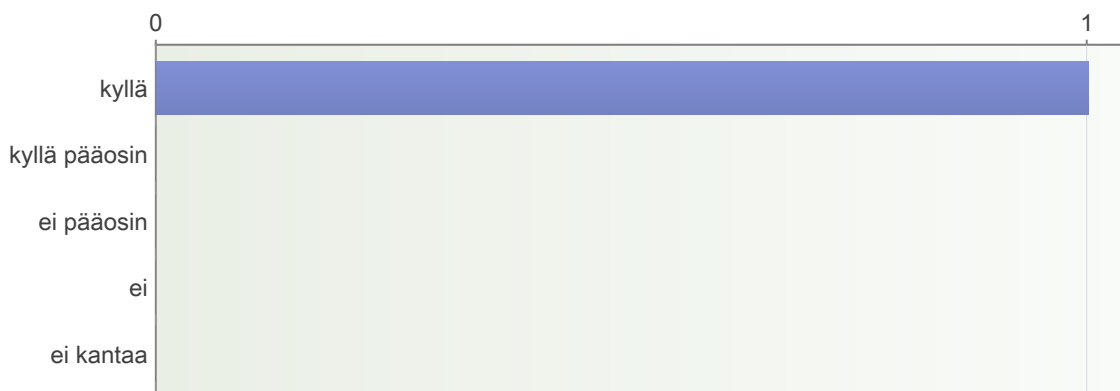
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kaikki, myös heikoimmassa asemassa olevat kuten vanhukset ja vammaiset, voivat ja usein haluavat valita oman palvelunsa ja myös ne (tutut) ihmiset, joiden kanssa haluavat asioida. Valinnanvapaus lisää elämän hallinnan tunnetta ja voi parantaa palveluintegraatiota ja palveluiden jatkuvuutta. Asiakkaan itsensä lisäksi asiasta hyötyy koko järjestelmä: asiakkaan valinta ohjaa palveluntuottajia ja palveluntuotantorakennetta kilpailun kautta tuottavammaksi ja laadukkaammaksi. Jo mahdollisuus vaihtoon pitää tuottajat asiakaslähtöisinä ja "hereillä" ja ohjaa tuottajien käytöstä positiiviseen suuntaan.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

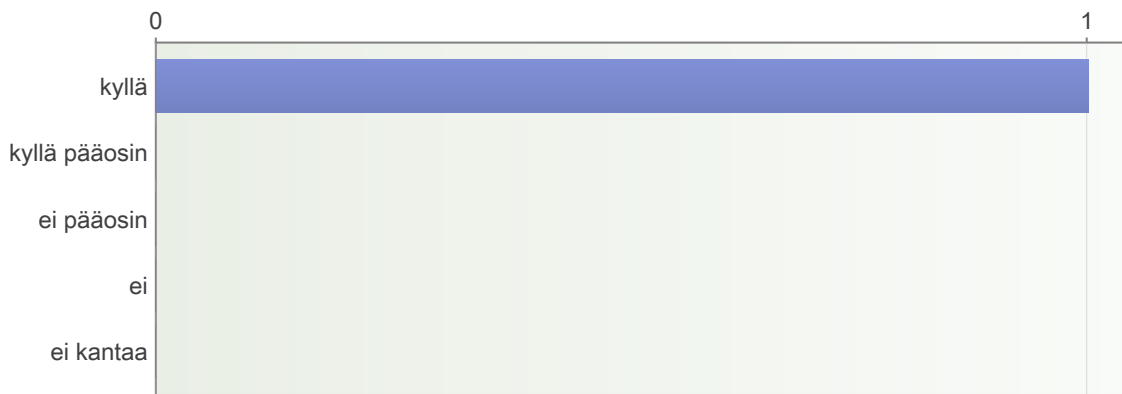
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lain myötä asiakkaalle avautuu mahdollisuus hakeutua haluamalleen palveluntuottajalle, ei varsinaisesti palveluun (paitsi henkilökohtaisessa budjetissa). Sikäli valinnanvapautta olisi alkuun sopivasti ja edelleen asiakassuunnitelman ja julkisen/maakunnan määräämissä rajoissa.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

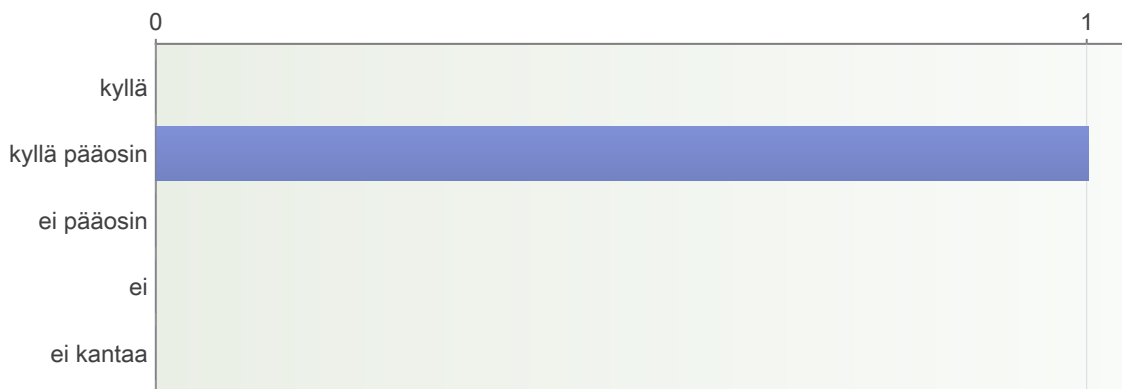
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Etenkin henkilökohtaisen budjetin osalta.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

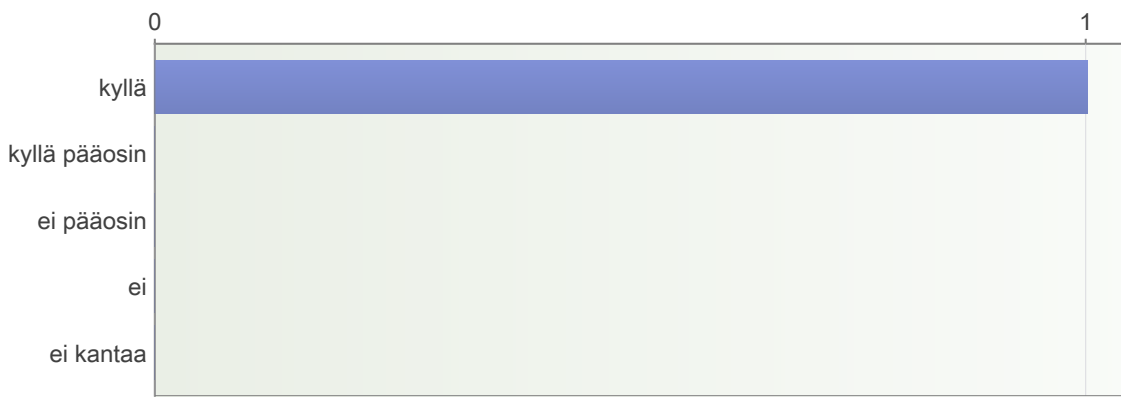
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraation osalta lainsäädännöllä luodaan rakenteet ja mahdollisuus integraatioon. Asiakkaan kannalta keskeistä on riittävät tietojärjestelmät, ohjaus ja neuvonta sekä sote-keskuksissa että maakuntatasolla palvelutarpeen kokonaisvaltaisessa arvioinnissa - joka nykyiselläänkään ei ole kovin kokonaisvaltaista. Perusongelma ei siis ratkea (parane eikä pahene) pelkän lain avulla, olennaista on toteutus: Eheä palvelukokonaisuus ja asiakkaan palvelutarpeiden näkökulmasta parhaat hoitotulokset saavutetaan työn käytännön organisoinnin, yhteistyön ja johtamisen keinoin. Toisaalta nykytila on moniongelmaisten asiakkaiden osalta varsin heikko, joten lakiluonnos takaa ainakin tavoitteet ja mahdollisuudet todelliseen integraatioon, joka nykyisin ei toteudu.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnille jää olennaiset työkalut ja maakunnat tulevat olemaan voimakkaampia ja osaavampia järjestäjiä kuin kunnat.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

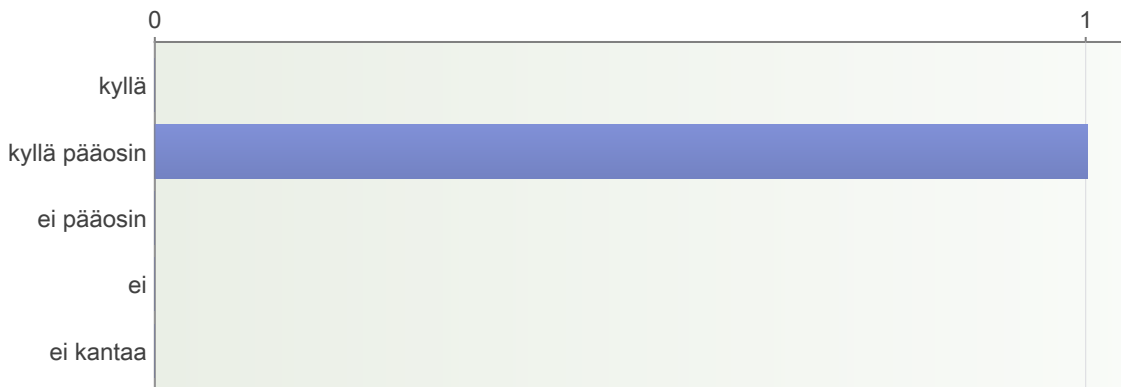
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nykyjärjestelmä ei ole pystynyt vastaamaan tarpeisiin, ja tarve muutokselle on suuri. Useissa tutkimuksissa todetaan, että monituottajuus ja asiakkaan valinnanvapaus (customer-driven health care) ovat keskeisimpiä keinoja terveydenhuoltojärjestelmän innovatiivisuuden edistämiseksi (esim. Harvard Business Review, May 2006, Herzlinger, R.)
Monituottajuus lisää markkinoilla olevia vaihtoehtoja, ja valinnanvapaus edistää vaihtoehtojen muovautumista parhaiten eri asiakkaiden tarpeisiin. Monituottajuuden myötä muodostuva kilpailu pakottaa yksittäisen palveluntuottajan tekemään asiakkaita hyödyttäviä, järkeviä investointeja, jotta asiakkaat valitsisivat kyseisen palveluntuottajan, eivätkä sen kilpailijaa. On myös huomattava, että yksityiset palveluntuottajat sparraavat myös alueellaan sijaitsevaa julkista tuotantoa parempiin tuloksiin (esim. CEP Discussion Paper No 1434, Cooper et al. 2016).

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalipalvelut puuttuvat, jolloin moniongelmaiset asiakkaat helposti pysyvät julkisen sektorin ja maakunnan hoidettavina.
Sote-keskuksessa sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta antavan henkilön mahdollisuuksia on lisättävä, esim. mahdollisuus alihankintaan, osa-aikaisuuteen, etätöihin ja jaettuihin resursseihin, jotta kaikkiin keskuksiin saadaan asianmukaisia ja laadukkaita sosiaalipalveluita. Samalla tämä turvaa pienempien palveluntuottajien mahdollisuuksia perustaa sote-keskus.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

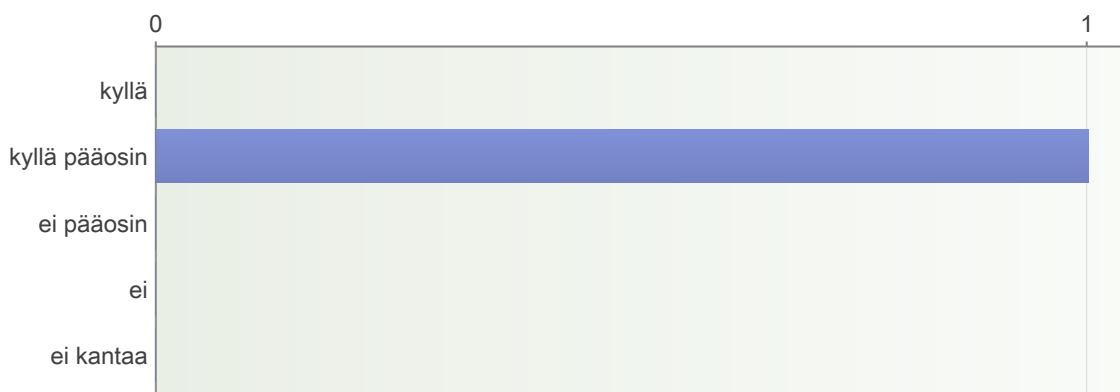
Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

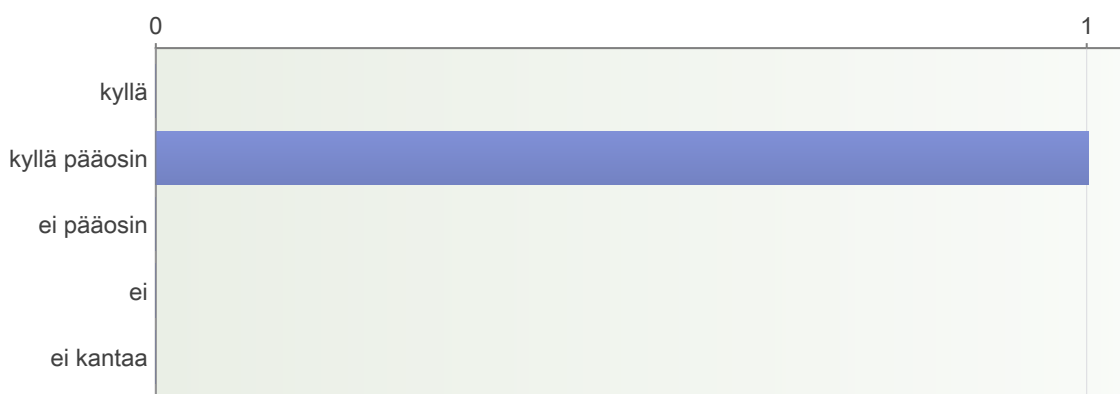
Ei vastauksia.

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalipalveluiden tarve on ehdotettu arvioitavaksi maakunnassa, mikä on nykytilan jatkumo. Sosiaalipalvelut vaativat usein pitkälle menevää palveluiden suunnittelua ja koordinaatiota. Siltä osin, kun kyse on lyhytkestoisesta ja matalan kynnyksen tuesta, sitä tulisi ulottaa mahdollisimman paljon perustason 18 §:n mukaisiin sote-keskuksiin ja varmistaa (ks yllä), että sotekeskuksilla on käytettävissä palveluiden vaatimaa osaamista tai sitä voidaan ostaa. Laki edellyttää maakunnan yhteistyötä muiden tuottajien kanssa. Maakunta voi ostaa näitä palveluita ostopalveluna muilta tuottajilta, ja yksityiset tuottajat voivat tuottaa palveluita asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla. Ostopalvelut tulee mahdollistaa esimerkiksi palvelu- ja hoitosuunnitelmien laadinnassa ja muussa asiakastyössä, vaikka maakunta toimisikin päättävänä viranomaisena.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

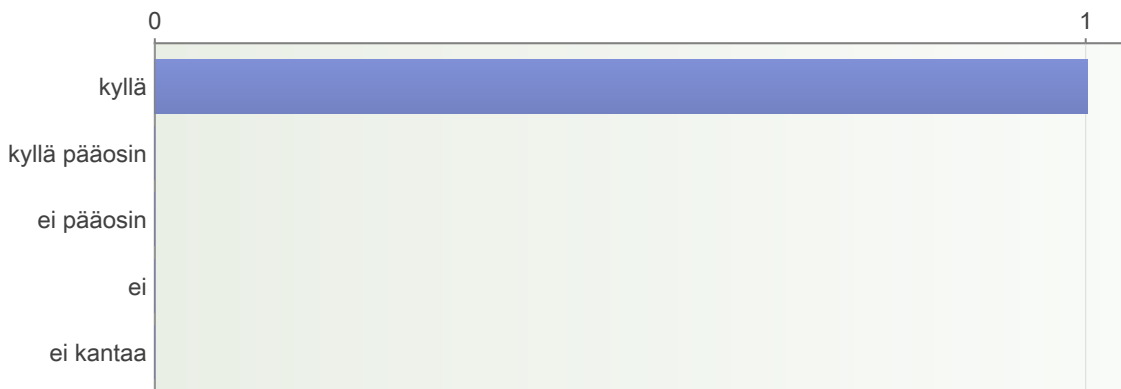

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

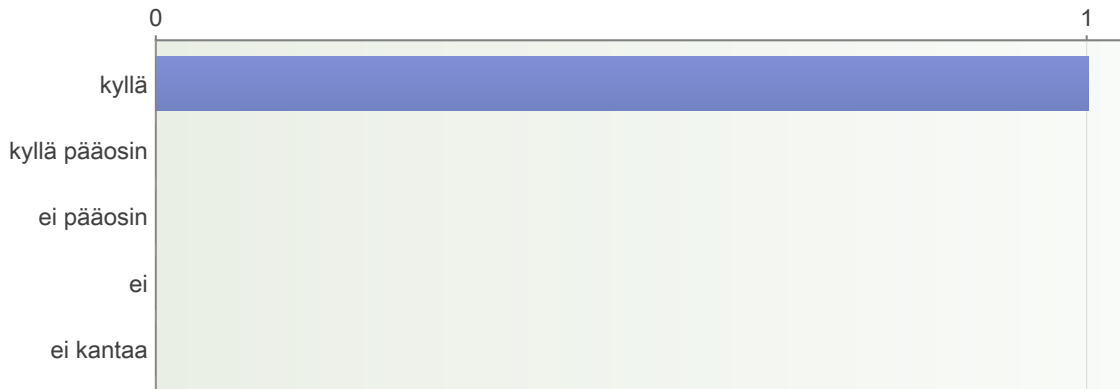

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

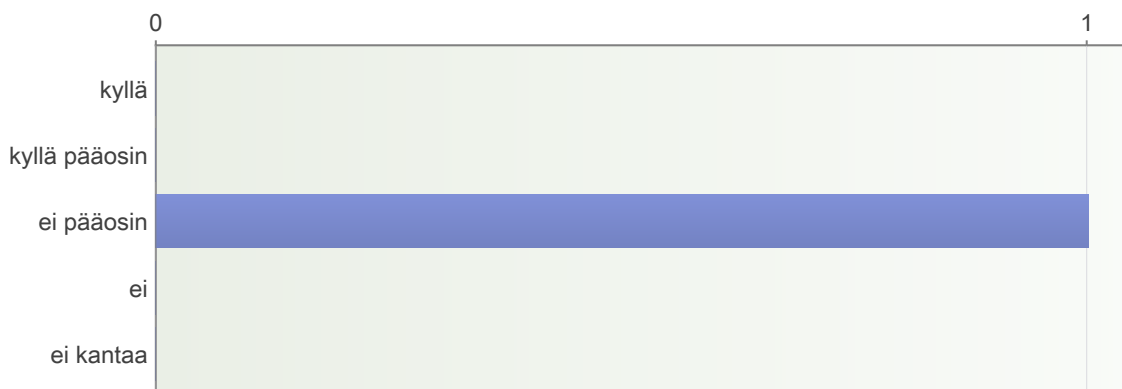

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laatuun ja palvelun luotettavuuteen liittyvät kriteerit tulee asettaa samoina sekä julkiselle että yksityiselle toiminnalle erillisessä, jo eduskunnan käsiteltävänä olevassa palveluntuotantolaissa. Sääntelyn tulee kohdistua palveluun, ei palveluntuottajaan.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

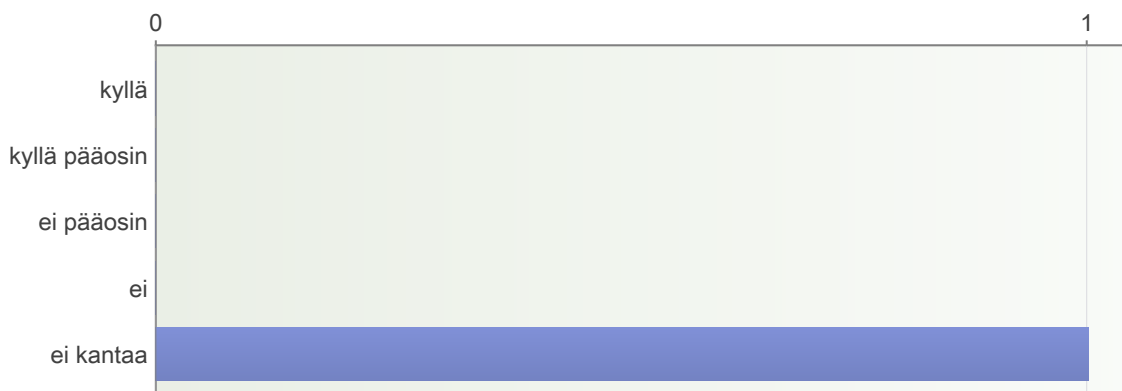

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

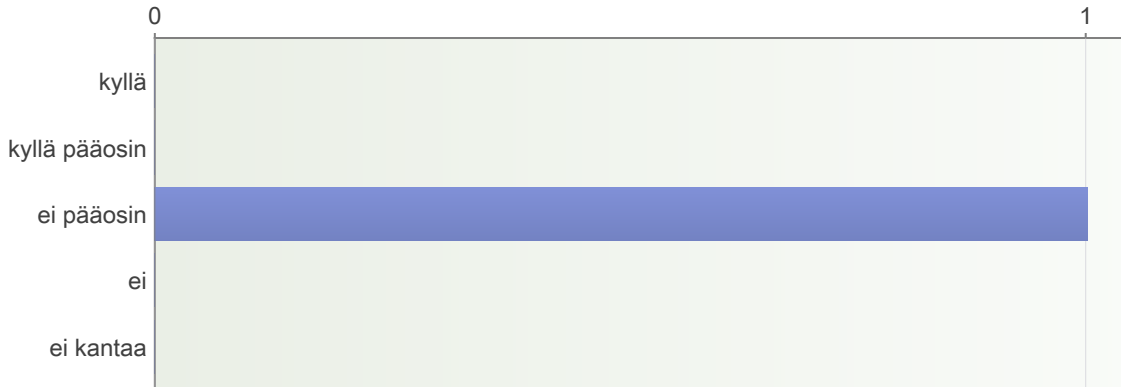

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

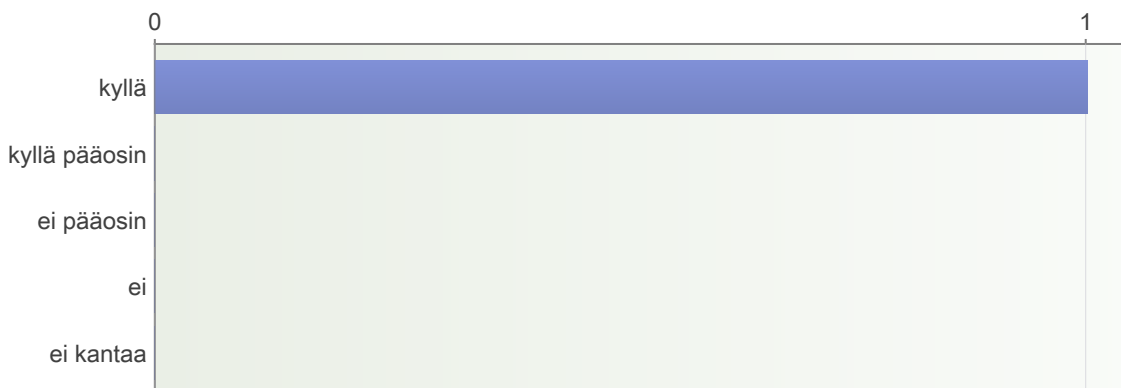
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

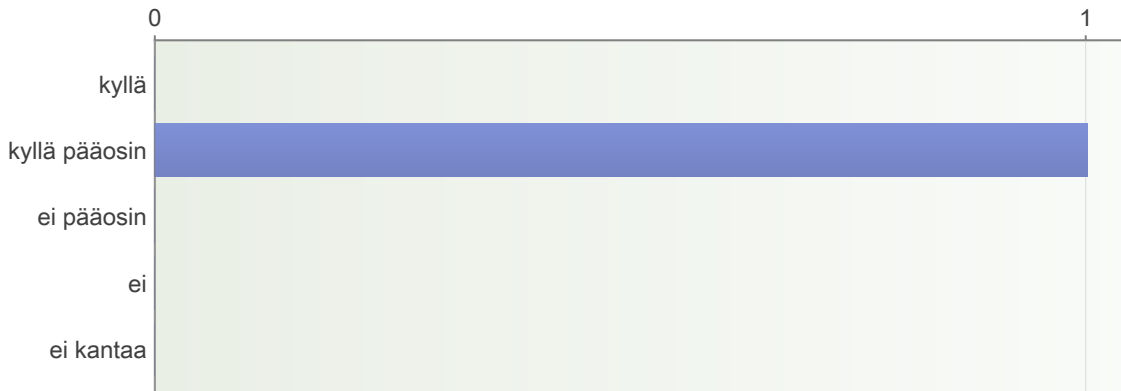

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

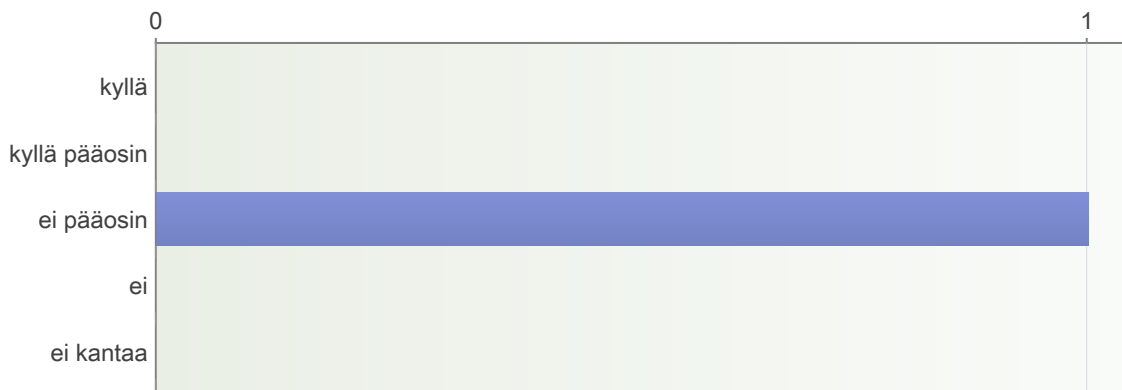
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kannustin- ja suoriteperusteisissa korvauksissa kriteerien ja ehtojen tulee olla täysin selkeät ja kohdella kaikkia tuottajia samalla tavoin. Lakiluonnos jättää sisällön täysin maakuntien harkintaan, minkä vuoksi todellisia syntyviä tilanteita on vielä vaikea arvioida. Maakunnan on järjestäjänä tunnettava omistamansa palvelutuotannon kustannukset aidosti ja vertailukelpoisesti, jotta se pystyy määrittelemään kaikkien valinnanvapausjärjestelmässä mukana olevien palveluntuottajien korvaukset oikealle tasolle. Koska maakunnan on siis ensisijaista tuntea oman palvelutuotantonsa kustannukset, on tarpeetonta ja liiketoiminnan perusteita murentavaa vaatia 59 § ja 71 § mukaisesti yksityistä palveluntuottajaa avaamaan kustannusrakenteensa maakunnan liikelaitokselle, jonka palvelutuotanto kilpailee valinnanvapausmarkkinalla yhdessä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Korvaustaso nimenomaan ei määräydy halvimman markkinahinnan mukaan, sillä maakunnan liikelaitoksen on myös itse aidosti pärjättävä samalla korvaussummalla ilman, että omistaja tukee sitä kilpailua vääristävästi. Mikäli kustannusrakennetta koskevien tietojen toimittaminen kuitenkin katsottaisiin välttämättömäksi, tiedot tulisi toimittaa järjestäjä-maakunnalle, jolla ei tule olla valtuuksia toimittaa niitä eteenpäin omistamalleen palveluja tuottavalle liikelaitokselle, joka kilpailee yksityisten palveluntuottajien kanssa.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

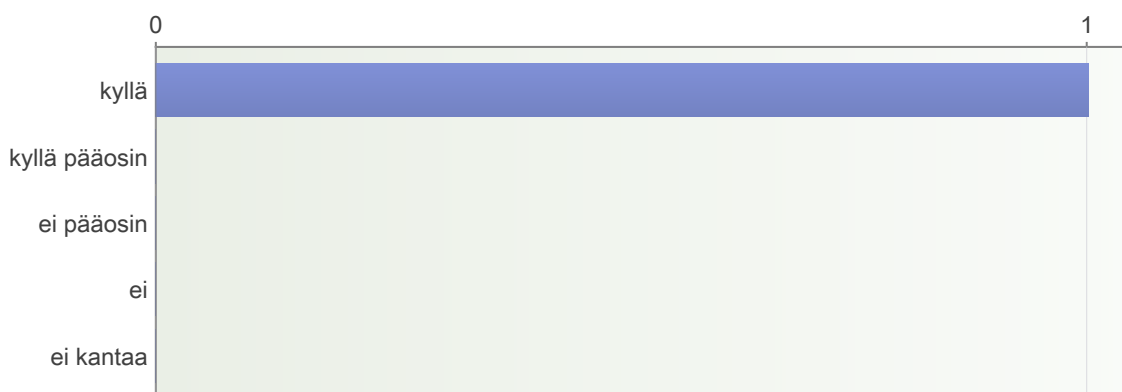

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

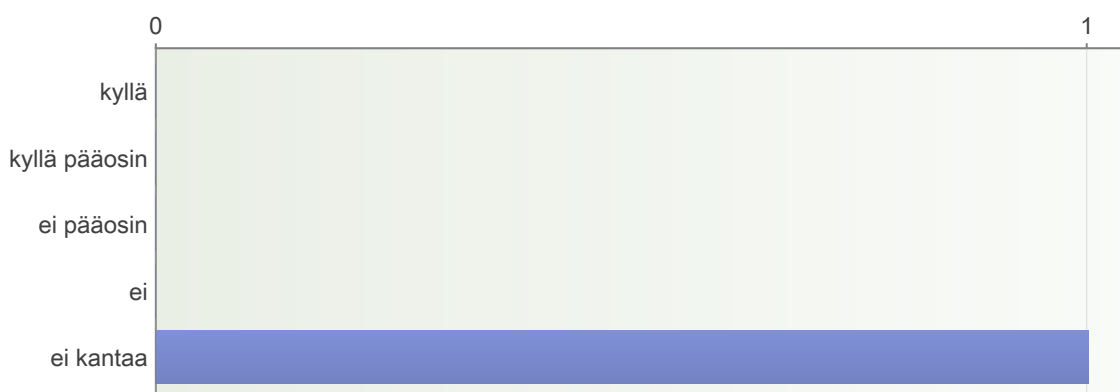

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

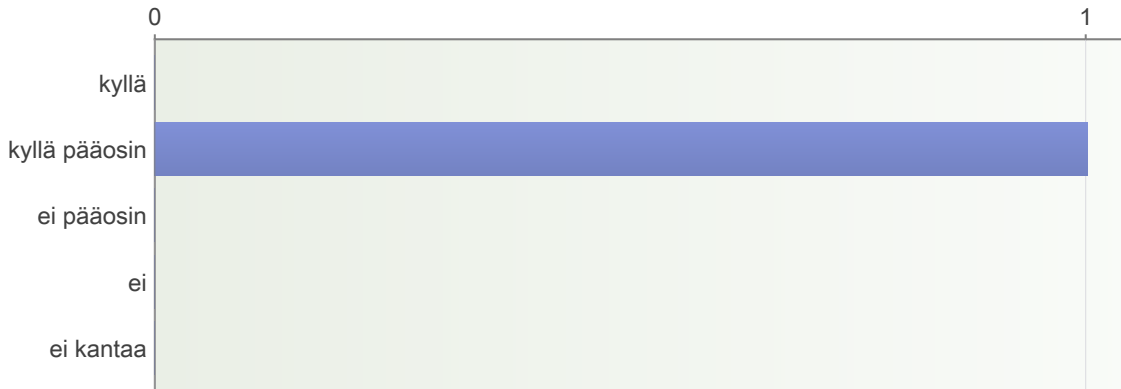

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

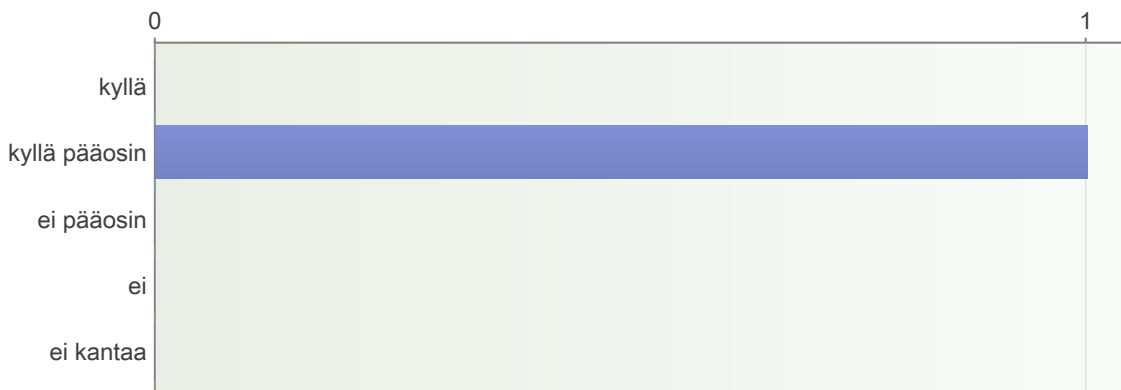
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lausunnon kohteena oleva lakiesitysluonnos antaa hyvän pohjan suomalaisen valinnanvapausmallin jatkokehittämiselle. Valinnanvapauden käytännön toimivuus määritellään kuitenkin pitkälti maakunnissa, sillä ehdotettu lainsäädäntö on pitkälti puitelainsäädäntöä.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

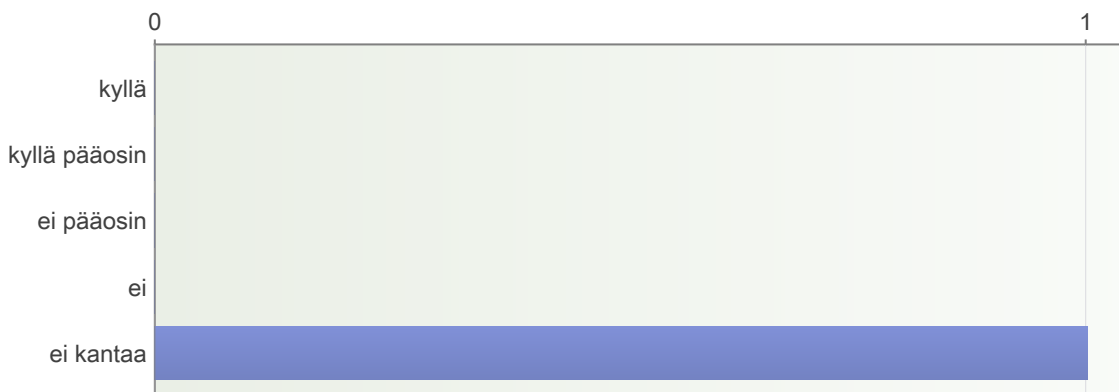
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Paljon yksityisiä palveluntuottajia toimii erityisesti hoivapalveluiden alalla. Maakunnille edelliseen esitykseen verrattuna lisätty velvoittavuus ottaa asiakasseteli käyttöön laajassa osassa hoivapalveluja voi parantaa pienten toimijoiden toimintaedellytyksiä. Sama vaikutus on henkilökohtaisen budjetin velvoittavalla käyttöönotolla sekä maakunnan liikelaitoksen ostopalveluilla. Joissakin tapauksissa palveluntuottajan suurella volyymilla on merkitystä kilpailutuksissa menestymisessä. Asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti ovat kuitenkin yksittäisten asiakkaiden omiin ratkaisuihin perustuva ”kilpailutusmenetelmä”, jolloin palveluntuottajan volyymillä ei välttämättä ole niin suurta merkitystä. Ehtona on, että asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin korvaus on riittävän suuri siihen nähden, että sillä pystyy tuottamaan laadukkaan palvelun ilman volyymiin perustuvia etuja.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus mahdollistaa heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden voimaantumisen, heidän tarpeidensa kuulemisen ja heidän valitsemansa palveluntuotannon (laatu, jatkuvuus). Laki mahdollistaa 3. sektorin toimijoiden palveluntuotannon etenkin asiakassetelien ja HKB:n kautta. Nämä tulee pitää lainsäädännössä, jotta SOTE todella uudistuisi.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestöt ja 3. sektori edistävät hyvinvointia ja terveyttä, kehittävät palveluita, antavat palveluohjausta, tuottavat palveluja ja tukevat moninaisin tavoin eri elämäntilanteissa ja -vaiheissa olevien henkilöiden arjessa pärjäämistä. Nämä roolit kannattaa tunnustaa ja tunnustaa sekä hyödyntää uudistuvassa palvelujärjestelmässä. Erilaisten palvelutuottajien toimintaedellytykset tulee varmistaa lainsäädännön ja muin keinoin.
3. sektorin tulee voida tehdä yhteistyötä julkisten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. Asiantuntemusta voidaan hyödyntää palveluohjauksessa, asiakassuunnitelman laatimisessa ja palvelutuotannon vaikuttavuuden edistämisessä.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- 39 § Lain on mahdollistettava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta antavan henkilöstön resurssin jakaminen useamman sote-keskuksen kesken.
59 § Vaatimus yksityisen palveluntuottajan kustannusten avaamisesta on poistettava
24 § 1 momentin kohta 7 kirjattava siten, että kaikki paitsi välittömästi erikoissairaanhoidon yhteydessä annettava kuntoutus kuuluu asiakassetelin piiriin. 1 momenttiin lisättävä kotisairaaloiminta